

la problemàtica de la lectura *històrica* del text i se'ns fa patent també la pobresa de mitjans de què disposem per a aqueixa lectura. Segueixen unes consideracions sobre els traductors, una descripció bibliogràfica de les obres utilitzades — que no és tal, perquè l'autor és limita a copiar-ne la portada —, i una ràpida caracterització de cada traducció.

El professor Colon indica que la presència a l'original de trets arcaïtzants, com la conservació de *f* inicial o del morfema *-des* per a la segona persona del plural, no pot ésser tinguda en consideració a les traduccions. Això no és del tot exacte, car tota llengua disposa d'arcaïsmes i pot, per tant, reproduir amb ells l'estil arcaïtzant d'una altra llengua. Tanmateix, si bé el llenguatge *normal* és neutre per als lectors, no passa així amb l'arcaïsmes. Aquest s'associa per al lector amb un passat concret, relacionat amb la història viscuda per la comunitat lingüística, i si aquest passat no coincideix massa amb el de la llengua de què hom tradueix, les associacions diferiran, fins i tot considerablement. Doncs bé, en el cas de les llengües que ens ocupen, observem que precisament totes participen d'una història molt semblant i que permet, per tant, la reproducció d'arcaïsmes que evoca un passat *cavalleresc*.

La part més original del llibre són les abundoses notes i suggerències per a la crítica de les traduccions, molt útils, on l'autor desenvolupa també alguns dels temes tractats només de passada en caracteritzar les traduccions.

Artur QUINTANA I FONT

P. RUSSELL-GEFFETT: *Mediaeval Catalan Linguistic Texts*. Edited with Introduction, Notes and Vocabulary. Oxford, The Dolphin Book, 1965, 316 pàgs. + 2 mapes.

Aquesta obra del professor de Nottingham, actualment de Belfast, sorprendrà agradosament els catalans amb interessos filològics per la pròpia llengua que se'n serviran.

Els texts transcrits són setanta-nou i van des de l'any 839 fins al 1486. Són precedits per un bon resum de cinquanta pàgines sobre la història de la llengua i la seva evolució. Les breus notes (pàgs. 223-234) estarien més ben situades, en la meua opinió, acompanyant els texts respectius.

Pel que fa al lèxic de la fi (pàgs. 255-312) basti de dir que la seva extensió i el seu interès per al lector són prou grans, perquè hom hi trobi ampliat alguna vegada el cabal de mots que presenta l'Alcover-Moll, cosa que ja és dir molt. Aquest *Glossary* és precedit per una llista de topònims (pàgs. 243-250), també interessant.

L'objecció principal que hom pot fer a una obra tan positiva com aquesta — llevat d'algun error inevitable que s'hi ha esquitllat, per exemple a la pàg. 154, on l'edició de Ramon Muntaner del 1951 de l'E[ditorial] B[àrcino], revisada per M. Coll i Altentorn, és atribuïda a la col·lecció «Els Nostres Clàssics», en lloc d'ésser-ho a la «Col·lecció Popular Bàrcino», per confusió amb l'edició parcial, del 1926, de Ll. Nicolau d'Olwer en aquella col·lecció —, és la transcripció dels texts editats, feta amb uns criteris que s'allunyen dels avui corrents, i que reflecteixen o deuen reflectir, almenys en part, la diversitat de criteris dels editors primitius, quan l'autor no s'ha pogut valer dels manuscrits corresponents. Això, naturalment, perjudica l'aspecte exterior de tota l'obra, però resta, amb tot, un inconvenient més o menys accidental, comprensible i excusable.

Columba M. BATLLE